

Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kısaltılmış Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21557>

Özet

Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kapsam Formu (EKA-GGK), Hans Eysenck'in klasikleşmiş Eysenck Kişilik Anketi (EPQ-R) modelinin kapsamlı versiyonunun Türkçe'ye uyarlanması amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, kişinin temel boyutları olan Nörotisizm, Dışa Dönüklük ve Psikotisizm ile birlikte bir Yalan (Sosyal Arzu Edilebilirlik) boyutunu ölçmektedir. Bu uyarlama çalışması, üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenilirlik analizlerini sunarak, ölçeğin Türkiye popülasyonunda kullanıma uygunluğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

EKA-GGK, Eysenck Kişilik Anketi, Kişilik, Nörotisizm, Dışa Dönüklük, Psikotisizm, Psikometri, Uyarlama

Yazarlar

A. Nuray Karancı, Gökçen Dirik, Oya Yorulmaz

Amaç

Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kapsam Formu'nun (EKA-GGK) temel amacı, Eysenck'in kişinin üç temel boyutunu (Psikotisizm, Dışa Dönüklük, Nörotisizm) ve Yalan boyutunu Türk kültürü ve dili bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin kapsamlı yapısını koruyarak, klinik ve araştırma ortamlarında hızlı ve ekonomik bir ölçüm aracı sağlamayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, Hans Eysenck tarafından ortaya konan ve kişinin biyolojik temellerine dayanan PEN modelini esas alır. EKA-GGK, bu modelin kapsamlı formunu temsil eden dört temel alt boyuttan oluşmaktadır:

Dışa Dönüklük (Extraversion): Sosyallik, canlılık ve aktivite düzeyini ölçer.

Nörotisizm (Neuroticism): Duygusal dengesizlik, anksiyete ve genel sinirlilik düzeyini ölçer.

Psikotisizm (Psychoticism): Saldırganlık, soğukluk, empati eksikliği ve kural tanımazlık eğilimlerini ölçer.

Yalan (Lie/L): Sosyal arzu edilebilirlik eğilimini ve kişinin kendine yönelik yanlış raporlama yapma derecesini ölçer.

Geçerlik

EKA-GGK'nın yapış geçerliliğini değerlendirmek amacıyla çeşitli psikolojik yapılarla ilişkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin beklenen teorik ilişkileri sergilediğini göstermektedir.

Örneğin, benlik saygısı değişkeni ile **Dışa Dönüklük** boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunurken, **Nörotisizm** boyutu ile negatif yönde bir ilişki saptanmıştır. Bu, dışa dönük ve duygusal olarak dengeli bireylerin daha yüksek benlik saygısına sahip olduğu yönündeki beklentiyi desteklemektedir.

Ayrıca, genel korku düzeyleri incelendiğinde, bu düzeylerin **Nörotisizm** ile pozitif yönde ilişkili olduğu, ancak **Dışa Dönüklük** ve **Psikotisizm** boyutları ile negatif yönde ilişkili olduğu gözlemlenmiştir. Bu korelasyonlar, EKA-GGK'nın ölçmeyi amaçladığı teorik yapıları başarıyla yansıttığını ve üniversite örnekleminde yeterli düzeyde bir yapı geçerliğine sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test tutarlılığı yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler, alt boyutların büyük çoğunluğunun kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Alt boyutlar için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları (Alfa) şöyledir: **Dışa Dönüklük** için .78, **Nörotisizm** için .65, **Psikotisizm** için .42 ve **Yalan** boyutu için .64. Özellikle **Psikotisizm** boyutunun iç tutarlılık katsayısının nispeten düşük (.42) olduğu görülmektedir.

Zaman içinde tutarlılığı ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği katsayıları ise daha yüksek değerler sergilemiştir: **Dışa Dönüklük** (.84), **Nörotisizm** (.82), **Psikotisizm** (.69) ve **Yalan** (.69). Bu sonuçlar, ölçeğin zamana karşı kararlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

EKA-GGK'nın yapısal geçerliliğini desteklemek amacıyla yapılan faktör analizi, toplam 24 ölçek maddesinin orijinal ölçekle tamamen örtüen bir şekilde dört ana faktöre ayrıldığını göstermiştir. Bu dört faktör, teorik beklentilere uygun olarak **Nörotisizm**, **Dışa Dönüklük**, **Psikotisizm** ve **Yalan** boyutlarıdır.

Bu sonuç, EKA-GGK'nın Türkçe uyarlamasının, Eysenck'in kişiliğinin temel boyutlarını ölçen kapsamlı orijinal yapıya başarıyla replike ettiğini ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü koruduğunu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 4 alt boyut ve 24 madde (Her bir alt boyut 6 maddeden oluşmaktadır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler (Özellikle üniversite öğrencileri örneklemini kullanılmaktadır).

Yaş Grubu: Genç Yetkinler ve Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversite öğrencileri.

Test Metodolojisi: İki seçenekli (1=Evet - 0=Hayır) derecelendirme formatı kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kişilik Ölçeği, Faktör Analizi, İç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Psikometrik Özellikler, Türk Psikiyatri Dergisi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: A. Nuray Karancı

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: karanci@metu.edu.tr

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2007 (Yayın yılı).

İzinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için dergi yayına atılmasına beklenir. İletişim için sorumlu yazar e-posta adresi kullanılabilir.

Kaynaklar

Karancı, A. N., Dirik, G. ve Yorulmaz, O. (2007). Eysenck Kişilik Anketi - Gözden Geçirilmiş Kapsam Formunun (EKA-GGK) Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 18(3), 254-261.

Bu makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?lar arac?l???yla ula??labilir:

Makale Ba?lant?s?: turkpsikiyatri.com

Orijinal PDF dosyas? bu ba?lant?dan indirilebilir: gozden-gecirilmis-eysenck-kisilik-anketi-toad.pdf

Eysenck Kişilik Anketi-Gözden Geçirilmiş Kâsaltım?? Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir.

Ölçek 4 alt boyut ve toplam 24 maddeden olu?maktadır:

D??a dönüklük (6 m): Di?er insanlar sizi çok canl? biri olarak dü?ünürler mi?

Yalan (6 m): Hiç ba?ka birini kendi yarar?n?za kulland?n?z m??

Nörotisizm (6 m): Sinirlerinizden ?ikayetçi misiniz?

Psikotisizm (6 m): Kurallara uymak yerine kendi bildi?iniz yolda gitmeyi mi tercih edersiniz?